

Aktualno Nekategorizirano

U SPEKTRU BOGATSTVA RAZLIČITOSTI – 3 – Institucionalni okvir i važne institucije – ZASTUPNICI U HRVATSKOM SABORU IZ REDOVA NACIONALNIH MANJINA

19. svibnja 2021. [Antun Brađašević Edit](#)

Uvod: Nakon što smo vam predstavili što i čime se bavi Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina te Savjet za nacionalne manjine, slijedi više detalja o tome tko su zastupnici iz redova nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru te koji je djelokrug njihovog rada.

Ustavno-pravni zakonodavni okvir djelovanja pripadnika nacionalnih manjina u RH

Temeljem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina pripadnicima nacionalnih manjina koji u ukupnom stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju s više od 1,5% stanovnika jamči se najmanje jedno, a najviše tri zastupnička mjesta pripadnika te nacionalne manjine, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izbor zastupnika u Hrvatski sabor. Pripadnici nacionalnih manjina, koji u ukupnom stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju s manje od 1,5% stanovnika imaju pravo izabrati najmanje četiri zastupnika pripadnika nacionalnih manjina, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izbor zastupnika u Hrvatski sabor.

Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina je propisano da pripadnici nacionalnih manjina u općinama i gradovima u kojima sudjeluju u stanovništvu od 5% do 15% imaju pravo na

jednog vijećnika – manjinskog predstavnika u predstavničkom tijelu jedinice. Ukoliko sudjeluju u stanovništvu općina i gradova sa više od 15%, te u županijama sa više od 5%, pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima.

U jedinicama samouprave u kojima pripadnici nacionalnih manjina ostvaruju pravo na razmjernu zastupljenost u predstavničkim tijelima, osigurava im se i zastupljenost u izvršnim tijelima, odnosno prema propisanim uvjetima zamjenik općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana mora biti iz redova pripadnika nacionalnih manjina, a što se mora urediti statutom jedinice. Ukoliko ne bude ostvareno pravo na jednog zamjenika iz redova pripadnika nacionalnih manjina, raspisati će se dopunski izbori.

Pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima sukladno odredbama posebnog zakona i drugih akata o politici zapošljavanja u tim tijelima, vodeći računa o sudjelovanju pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom stanovništvu na razini na kojoj je ustrojeno tijelo državne uprave ili pravosudno tijelo i stečenim pravima. U popunjavanju tih mjesta u navedenim tijelima prednost pod istim uvjetima imaju predstavnici nacionalnih manjina. Ove odredbe ugrađene su u posebne zakone kojima se uređuje postupak zapošljavanja u državnu službu.

Prema Zakonu o sustavu državne uprave pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost u ministarstvima, državnim upravnim organizacijama i središnjim državnim uredima vodeći računa o njihovu ukupnom udjelu u stanovništvu Republike Hrvatske, a u uredima državne uprave u jedinicama područne (regionalne) samouprave vodeći računa o njihovu ukupnom udjelu u stanovništvu županije.

Ovo što ste pročitali u prethodnim odlomcima je zakonodavna legislativa, no u praksi je katkada drugačije, odnosno postoje manja ili veća odstupanja, na štetu pripadnika manjina, na koja najčešće ukazuju predstavnici iz manjinskih nacionalnih zajednica. Katkada reagiraju i predstavnici uvjetno rečeno „desnih“ političkih opcija koji se zalažu za smanjenje tih prava i čak promjene Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina kako bi se „manjincima“ smanjila ili čak potpuno dokinula neka zajamčena prava.

Pripadnici nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru

Hrvatski sabor je predstavničko tijelo građana Hrvatske i nositelj zakonodavne vlasti u RH. Na temelju općega i jednakoga biračkoga prava, zastupnike se bira tajnim glasovanjem na neposrednim izborima na razdoblje od četiri godine. U Hrvatskom saboru ustrojeno je trenutno 13 Klubova zastupnika, a jedan od njih je i Klub zastupnika nacionalnih manjina kojeg u ovom aktualnom 10. sazivu čine:

Vladimir Bilek

Predsjednik kluba **Bilek, Vladimir** (NZ; zastupnik češke i slovačke nacionalne manjine) – bio je saborski zastupnik i prije, pa mu je ovo četvrti mandat. Od ostalih dužnosti u Hrvatskom saboru član je još tri Odbora: [Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina](#), [Odbora za regionalni razvoj i fondove Europske unije](#) [Odbora za informiranje, informatizaciju i medije](#). Član je u međuparlamentarnim skupinama prijateljstva Australije, Češke, Filipina, Japana, Kanade, Kine, SAD, Slovačke, UK. U Klubu zastupnika nacionalnih manjina Hrvatskog sabora su još i slijedeći članovi:

Robert Jankovics

Jankovics Robert (NZ; zastupnik mađarske nacionalne manjine)

Dragana Jeskov

Jeckov Dragana (SDSS; zastupnica srpske nacionalne manjine)

Veljko Kajtazi

Kajtazi Veljko (NZ; zastupnik 12 nacionalnih manjina: austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške i židovske nacionalne manjine)

Ermina Lekaj Prljaskaj

Lekaj Prljaskaj Ermina (NZ; zastupnica albanske, bošnjačke, crnogorske, makedonske i slovenske nacionalne manjine)

Milorad Pupovac

Pupovac Milorad (SDSS; zastupnik srpske nacionalne manjine)

Furio Radin

Radin Furio (NZ; zastupnik talijanske nacionalne manjine)

Anja Šimpraga

Šimpraga Anja (SDSS; zastupnica srpske nacionalne manjine)

Vladimir Bilek u društvu Aleksandra Tolnauera predsjednika Savjeta za nacionalne manjine
Poput izuzetno aktivnog predsjednika Kluba gospodina **Vladimira Bileka** i drugi spomenuti
saborski zastupnici, članovi su pojedinih saborskih Odbora, tako da osim svojih obveza
sudjelovanja na sjednicama Hrvatskog sabora, imaju puno posla i na drugim specifičnim
tematskim radnim tijelima.

Veljko Kajtazi u obilasku romskog naselja u Novoj Gradiški

Jedan od najaktivnijih van Hrvatskog sabora je svakako **Veljko Kajtazi** koji kao zastupnik čak 12 nacionalnih manjina ima jako puno posla na terenu (pogorovo u romskoj zajednici), a osim toga vrlo je kativan i u akademskoj zajednici. Inicijator je uvođenja predmeta romistike na Filozofskom fakultetu u Zagrebu te otvaranje zagrebačke 1. Središnje knjižnice Roma u Hrvatkoj. Svakako u ovom kontekstu treba istaći i dugogodišnju veliku aktivnost predstavnika srpske manjinske zajednice **Milorada Pupovca** koji je svoje veliko znanje i iskustvo godinama prenosio na mlađe manjinske lidere, a jedan od njih je svakako **Boris Milošević** koji je aktualni potpredsjednik Vlade RH.

Povjerenje u stručnost i sposobnost „manjinskih“ zastupnika

Na konstituirajućoj sjednici Hrvatskoga sabora održanoj 22. srpnja 2020. na dužnost potpredsjednika Sabora izabrani su: **Željko Reiner** (HDZ), **Ante Sanader** (HDZ), **Furio Radin** (NZ), **Rajko Ostojić** (SDP) i **Miroslav Škoro** (Domovinski pokret)

Prema Poslovniku, Sabor ima predsjednika i dva do pet potpredsjednika koji zajedno čine Predsjedništvo. Na poziv predsjednika Sabora, u radu Predsjedništva sudjeluje i tajnik Sabora.

Kao što možete primjetiti, jedan od najdugovječnijih saborskih zastupnika, gospodin **Furio Radin** je jedan od potpredsjednika Hrvatskog sabora i na tu funkciju je već biran i u svojim prethodnim mandatima, što je svakako velika čast i obveza, ali to svjedoči i o tome kako se hrvatsko društvo, a pogotovo od prvih demokratskih izbora 1990. godine itekako zalaže za prava pripadnika nacionalnih manjina.

Možda niste znali kako su u kreiranju Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina pripadnicima nacionalnih manjina sudjelovali uz saborskog zastupnika **Vladimira Šeksa** sudjelovali i saborski zastupnici **Milorad Pupovac** i **Furio Radin** ali i još niz drugih također vrlo priznatih vrhunskih pravnih stručnjaka. O ovoj temi moći ćete čitati više u jednoj od slijedećih objava u ovom serijalu tekstova.

Milorad Pupovac na jednom od nedavnih “webinara”

O pravima nacionalnih manjina vodila se briga od početka stvaranje Republike Hrvatske kao demokratske države

Pozivajući se na Ustav Republike Hrvatske, Hrvatski je sabor već 21. veljače 1991. godine donio Rezoluciju o postupku razdruživanja od SFRJ i mogućem udruživanju u savez suverenih republika. Tu namjeru je, na referendumu 19.5.1991., potvrdila slobodno izražena volja naroda. Na referendumskom listiću bila su postavljena dva pitanja:

1. Jeste li za to da Republika Hrvatska, kao suverena i samostalna država, koja jamči kulturnu autonomiju i sva građanska prava Srbima i pripadnicima drugih nacionalnosti u Hrvatskoj, može stupiti u savez suverenih država s drugim republikama (prema prijedlogu Republike Hrvatske i Republike Slovenije za rješenje državne krize SFRJ)?
2. Jeste li za to da Republika Hrvatska ostane u Jugoslaviji kao jedinstvenoj saveznoj državi?

Na referendum je izašlo 83,56% stanovnika Hrvatske s pravom glasa, od kojih je 94,17% glasovalo za prvu ponuđenu opciju, odnosno za samostalnu Republiku Hrvatsku. Njih 4,18% bilo je za ostanak Hrvatske u Jugoslaviji, a 1,2% listića bilo je nevažećih. Rezultate ovog referenduma možemo tumačiti i kao opredjeljenje hrvatskog naroda već ranih 90.-tih godina kako želi kreirati samostalnu ali multikulturalnu državu u kojoj se itakako vodi briga o ljudskim pravima a poglavito o pravima ponajprije pripadnika srpske, ali i drugih nacionalnosti.

U slijedećem prilogu iz serijala „U spektru bogatstva različitosti“ baviti ćemo se radom Vlade RH u kontekstu povjerenja koje godinama ukazuje predstavnicima nacionalnih manjina, te spomenuti nešto od aktualnosti koje pokazuju kako se na toj razini vodi briga o životu ljudi iz manjinskih zajednica u RH.

Autor fotografija i teksta: **Antun Brađašević**

Agencija za elektroničke medije
Agency for Electronic Media